

Mi lesz a Szikula családdal?

Segít a társadalom a bajba jutott gyerekeken

A csendes, megtört asszonyból szavak helyett minduntalan kétségbeesett zokogás tör fel. Körülötte ott áll megszeppenve a négy gyerek.

— Anyu megint sír — kezd rá a ptyergésre a legidősebb gyerek, Zolika is. És Szikulánénak, ennek a tragikus sorsú asszonynak van oka a sírásra.

„Agyonüttek, ha panaszkodni mersz!”

Szikula Józsefné a Dáni János utca 6. szám alatti ház házfelügyelője. Férjével 1948-ban kötöttek házasságot. Az egyszerű, de tiszta házfelügyelő lakásba sorra szálltak a gyerekek. Először a most 15 éves Julika, aztán a most 13 éves József, majd Lajos, Laci és végül néhány évvel ezelőtt Zolika. Az asszony, amíg szívbeteget nem lett, dolgozott. De még beteg is ellátta a házfelügyelői munkát, rendben tartotta lakását, gyerekeit és a férjét. A férj pedig egyik helyről a másikra került munkába, mert mindenütt panasz

volt rá, hogy ittasan jár dolgozni. És Szikuláné túrt. Mosott és vasalt éjjel, alkalmi takarításokat vállalt nappal, hogy legyen a gyerekeknek ennivaló.

A férj sokszor egy hétre is eltűnt, s aztán részegen hazatért, néhány forinttal a zsebében. Ha az asszony szólta, mert, ütött. Először csak az öt gyereket szült asszonyt, aztán a berendezést törte össze, végül az utóbbi időben elkövette a legszörnyűbbet, ütötte az anyjukat védelmező gyermekeket is. Ha az asszony szólt, mert, zengett a ház az ittas ember szitkozódásáról, fenyegetéseiről.

— Agyonüttek, ha panaszkodni mersz... —

A tanács és a Vöröskereszt...

Szikuláné sokáig nem panaszkodott, túrta sorsát, viselte keresztjét. Sőt még arra is volt ereje, hogy a gyerekek előtt szépséte a helyzetet, mentse az apa egyre jobban elvesző tekintélyét. Köz-

ben egészségi állapota egyre romlott, ritkábban tudott elmenni takarítani és kevesebb volt a pénz, egyre jobban hiányzott az apa keresete. S amikor már kétszer is előfordult, hogy a gyerekek a csóra nélkül feküdtek a reggeli nélkül mentek iskolába, Szikuláné erőt vett magán. Elhatározta, nem tűr tovább, mert ha minden így marad, ahogy eddig, a legkedvesebbek, a gyerekek is súlyosan megsínylik. Láttá már ennek jeleit a romló tanulmányi eredményen, s a legtöbb orvosi vélemény szerint, az egyik gyermek idegyengve.

Híre jutott a környéken is a szerencsétlen családi életnek. A védőnő tolmácsolására segített az I. kerületi tanács 1000 forintos utalványával. Ebből a gyermekeknek vettek ruhát. Ugyancsak segített a helyi Vöröskereszt is, s így várták reménykedve, egyszer majd csak minden jóra fordul...

A pohár betelt

A napokban a rendőrség ismét ittasan találta Szikuláné Józsefet az egyik vendéglőben. Előállították az ügyeletre s ott is tartották kijáratáig. Amikor kiengedték, újra ivott, majd hazament az asszonyhoz. Amikor az kérte tőle a fizetést, pénz helyett ismét ütést kapott. Végül pedig a síró gyerekek láttán szakadt tíz forintost és öt darab egy forintost tett az asztalra: ennyi maradt a havi fizetésből. Az asszony kétségbeesésében újra a rendőrséghez fordult, s ugyancsak odafordultak most már a szomszédok is. Kérték, járjanak el az ittas emberrel szemben, ne hagyják, hogy a családot teljesen tönkretesse. Az indokok alaposak voltak és Szikula József ellen megindult az eljárás ifjúság elleni büntető miatt.

Szikula József tehát az igazságszolgáltatás kezében van és hamarosan elnyeri méltó büntetését. De mi lesz a családdal? Egyedül a 15 éves Júlia keres havonta 480 forintot. A többi még kicsi, ruha és ennivaló kell nekik.

A társadalom helyrehozza

A segítés máris megkezdődött. Most még csak a szomszédok, a testvérek és ismerősök segítettek, ki hogy tudott. A pékek úgy, hogy kiflit, zsemlet adtak a gyerekeknek, a testvérek és szomszédok pénzzel, ennivalóval keresték fel a családot. A család most egy kicsit megnyugodott. Az apa nem teszi pokollá éjszakáikat és nem töltik rettegve a nappalokat.

A jövőtől még kicsit félnek, de amint feljűk nyúltak a segítő kezek, már a remény boldog mosolya dereng a gyerekek s a szerencsétlen anya arcán. Biztos, hogy ismét segít majd a tanács is, s a társadalom helyrehozza azt, amit egy felelőtlen ember vétett a családja ellen.

T. M.

A világ legnagyobb építkezési robbantása

Alma-Ata közelében 93 méter magas, felül 60 méter, az alnapnál pedig 450 méter széles gáttal el fogják zárni a Malaja Almaatyinka folyót, hogy megvédjék a várost a hegyekből felhőszakadás esetén lezúduló kő- és iszapártól, amely mindent elsöpör útfőből. A folyóvízgyert egyetlen óriási robbantással számétkoznak elzárni. A robbantás ötmillió köbméter gránitot emel majd a levegőbe és helyez át. A hegyoldalon csaknem 90 méter mélységben nagy robbantókamrákat ásnak, amelyekbe úrtartalma körülbelül 5000 köbméter. Két ilyen kamra lesz. Az egyikben 3600 tonna robbanóanyagot helyeznek el, amely majd 2 250 000 köbméter kőzetet emel a levegőbe. Összesen 7000 tonna ammóniott fognak felhasználni a robbantáshoz. Sehol a világon az építőiparban még nem használtak ekkora robbanótöltetet.

H. P.

Milyen közvetlen közletről az együttműködés?

A cserepoveci fiatal fém- és acélárugár igazgatója találóan jellemzi egy levelében, hogy ott, a szovjet üzemben hogyan mutatkozik közvetlen közletről a KGST-országok együttműködése.

„...A műhelyben óriási lengyel szerszámgyártó készíttük el a fémegymunkáláshoz szükséges felszerelést. Másik műhelyben bolgár karusszelesztergagép dolgozik, a harmadik helyen az NDK-ból vett hengerműsor. Mi ezek segítségével gyártjuk le az ezer meg ezer vagon hengerezett árut, acélemezét és küldjük Magyarországra, Csehszlovákiába, Romániába, Lengyelországnak és így tovább, egyszóval: mindegyik szocialista országba.

Nincs »gyári titkunk«. Bárátaink múltkor, a KGST kezdeményezésére, közösen megnézték az üzemet. Különösen az lepte meg őket, hogy a nagyolvasztárok milyen csúcsteljesítményt érnek el a kemencesorral. A vendégekönnyre a végén azt írta egyik látogató: »Láttam, hogyan működik az a gépsor, amelyet mi szállítottunk, az üzemből. Amit láttam, azt hasznosítani fogjuk a további gyártásában!»

Ez az igazi, a kölcsönös kapcsolat! Amely folytonosan kölcsönös és állandóan egymás tapasztalatával gyarapítja az együttműködő feleket.

Sz. Bogopolszkij

Falusi és városi tanulók

Hozzászólás a Dél-Magyarország cikkéhez

megtalálni a zökkenőmentes átmenet módjait, hogy minél kisebb legyen a törés a két iskola között.

Nem vitatom, valóban előfordulhatnak a pedagógiai munka fogyatékoságaiból eredő hiányok. Ebben azonban nem lehet különbséget tenni falusi és városi iskola között. Az eredmény nem ezen múlik, de azon igen, hogy milyen felkészültségű, szemléletű nevelők kezében van a tanuló az általános iskolában és a középiskolában egyaránt.

Van a cikkben egy nyilatkozat, ami félreértésre adhat alkalmat, és a járatlan olvasóban azt a gondolatot ébresztheti, hogy a vidéki iskolában általában rossz munka folyik. — Vidéken az osztályozás is irreális, hiszen »a vidékiek oroszból alapvető dolgokkal nem voltak tisztában, többen a főnévragozást sem ismerték, egyes betűket összekeverték, s általános iskolai ötös eredményük körülbelül kettes tudást fedett». — mondja Gábor Mária tanárnő. Ezek bizony súlyos megállapítások és kérdések, hogy a »többen» megjelölés alatt hány és milyen iskolából jött tanuló kell érteni. A kisiskolákban ugyanis vannak olyan tanulók, akik csak egy-két évig tanultak orosz nyelvet. Van olyan is, aki oroszul egyáltalában nem tanult az általános iskolában. Eppen ezért az I. gimnáziumban, ahol erre szükség van, kezdő csoportot is indítanak. A sokféle előképzettséggel érkező tanuló tudásszintjének egységesítése csakugyan nehéz feladat. De ezt csakis a gimnázium végezheti el.

nárok tanítanak, általában kisebb elméleti tudással rendelkezők. Ha ehhez hozzávesszük, hogy városi környezetben általában kedvezőbbek a körülmények a gyermek látókörének fejlődése szempontjából, nyilvánvaló, hogy ez idő szerint a városi gyermekek zöme lényegesen előnyben indul a középiskolákban. Nem arról van tehát szó, hogy a tanulók felkészültségében ne lennének bizonyos különbségek. De a falusi és tanuló tanuló jó része rendelkezik olyan vonásokkal, amelyek elismerést válthatnak ki városi társait előtt. Csak egyet említtek. A munkára nevelés és ezen belül a fizikai munka ismerete szocialista iskolánknak fontos eleme. Ebben pedig ezek a tanulók komoly tapasztalatokkal, készségekkel rendelkeznek. Miért ne lehetne a tanuló, falusi tanuló személyiségének ezt a nagyot is megbecsülendő oldalát a mérleg másik serpenyőjébe tenni?

A Dél-Magyarország említett cikkében Juhász Antal igazgató summázza azt a következtetést, amire végül is eljutott. Ezzel egyetértünk. De még az ő nyilatkozatából is kiérződik valami olyasmiről, hogy a gimnázium, amikor az »elmaradott» tanulókkal foglalkozik, valami külön munkát végez, az általános iskola helyett dolgozik. Igaz, ha a nevelés-oktatás követelményeit jobban kielégítő családokból és általános iskolákból jönnek a tanulók, ezzel nem kellene bajlódni.

A falusi tanulók részéről megnőtt a középiskolák iránti érdeklődés. A középiskolákba irányuló tanulók között sok a tanáról — viszonylag sajnos elég kevés még! — és a kisebb települések osztálytanulói közül érkező gyermekek. A tanarendszer, a kisiskolákat nem lehet 1-2 évtized alatt megszüntetni, s tanulóikat sem lehet elzárni a középiskolai továbbtanulástól. Ezzel bizony a gimnáziumoknak is számolniuk kell és ezért akad olyan feladat is, amit a gimnáziumoknak kell megoldaniuk. A gimnázium nem a válogatott tanulók iskolája többé, hanem olyan iskola, amelybe gyengébb eredményű tanulókat is felvesznek. Ebben a tanévben például minden jelentkező tanuló felvette a gimnáziumokba, tekintet nélkül általános iskolai tanulmányi eredményeikre. A gimnáziumoknak ezt az új helyzetet mindenképpen figyelembe kell venniük. Különösen az első osztályban, a tanulókkal való bánásmódban kell

Az nem lehet vitás, hogy a részben osztott és az osztatlan kisiskolákban végzett tanulók, akiket nem szakta-

Őszintén és kertelés nélkül

Találkoztam Galagonya Dezsővel és megkértem, tegye a kezét a saját szívére és mondja el őszintén, kertelés nélkül, minden aggályoskodást félretéve, mi a véleménye rólam. Galagonya értelmes, okos tekintete végigment, elmosolyodott és így válaszolt:

— Kedves Barátom, veled szemben nem nehéz őszintén lenni. Ott nehéz, ahol az őszinteség kiábrándító, fájdalmas és leleplező. De nálad ilyenről szó sincs. Rendkívül szimpatikus, kedves, megnyerő modorú fickó vagy, akivel néhány percet eltölténi is tiszta felüdülés. Ne pirulj, valóban így van. Az emberek szeretnek szerénysegédért, amelyet talán egy kicsit túlzásba is viszel, s ez lehet egyedül hibád csak,

hisz tudásod, műveltséged, látóköröd minden vitán felül áll. S ha még ehhez hozzáveszem, milyen példás apa, férj, barát és elvtárs vagy, úgy gondolom, sikerült megrajzolni rólad azt a képet, amely még mindig csak szerény mása a te valóságodnak — rázta meg és kezem Galagonya és ráztam meg én az ő őszinte, tárgyilagos és mélyen elemző kezét...

Két hét múlva áthelyeztek egy másik vállalatba, szerényebb beosztásba, de magasabb fizetéssel, saját kérelmemre, mert tibetül tanuló, s tanulmányaimban akadályozott igazgatói beosztásom. Újabb egy hét múlva halálom, hogy Galagonya volt vállalatom egyik összejövetelén tömören így fogalmazta meg rólam alkotott őszinte véleményét:

— Ilyen ostoba marhát még nem láttam bogni a jászol előtt... S ráadásul milyen nagyképu, durva és faragatlan fickó... Nem csodálom, hogy retteg tőle mindenki, s elsősorban retteg a családja... — mondja Galagonya és méglegesen, őszintén megrázta új igazgatója kezét...

Tegnap találkoztam Burbulával, osztályom egyik dolgozójaival, aki megrázta kezem és őszintén, kertelés nélkül kezdte mondani:

— ...rendkívül szimpatikus, megnyerő fickó vagy, akivel néhány percet eltölténi is tiszta felüdülés...

Adtam neki egy akkora pofont, hogy a csillagos eget is trappista sajtának nézte... Előlemben!

Gyurkó Géza